

УДК 378:091:378.22:02:930.25

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.176041>

Наталія Мукал, доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та соціального управління
Національного університету "Львівська політехніка"

Ірина Миськів, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов
Національного університету "Львівська політехніка"

Олександра Кухтяк, кандидат педагогічних наук,
спеціаліст I категорії Центру тестування та діагностики знань
Національного університету "Львівська політехніка"

ЗНАННЄВО-ЗМІСТОВА КОМПОНЕНТА ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦЯ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті охарактеризовано проблему формування готовності фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи до професійної діяльності. Виконано аналіз науково-педагогічної літератури, що висвітлює окремі аспекти проблеми дослідження. Представлено сутність готовності до професійної діяльності фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи, виокремлені її структурні компоненти. Презентовано результати дослідження рівня освоєння знань майбутніх фахівців, що формують знаннєво-змістову компоненту готовності до професійної діяльності фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Ключові слова: готовність до професійної діяльності; інформаційна, бібліотечна та архівна справа; знання; знаннєво-змістова компонента готовності; спеціаліст.

Лит. 12.

Nataliya Mukan, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor,
Professor of the Pedagogy and Social Governance Department of
Lviv Polytechnic National University

Iryna Myskiv, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor, Associate Professor of the Foreign
Languages Department of Lviv Polytechnic National University

Oleksandra Kukhtyak, Ph.D. (Pedagogy), the 1st category Specialist of the
Centre of Testing and Knowledge Diagnostics Lviv Polytechnic National University

KNOWLEDGE AND ESSENCE COMPONENT OF READINESS THE SPECIALIST IN INFORMATION, LIBRARY AND ARCHIVAL AFFAIRS FOR THE PROFESSIONAL ACTIVITY

The article deals with the problem of formation of specialists' in information, library and archival affairs readiness for professional activity. The analysis of scientific and pedagogical literature which highlights different aspects of the problem under research has been conducted. The essence of the term of the specialist in information, library and archival affairs has been presented. The structural components (knowledge and content component, activity and operational component, aim and motivational component) of readiness for professional activity have been determined. The research results have been presented. It is substantiated that formation of knowledge and content component has been realized through theoretical learning of subjects which form the core of specialty. The levels of knowledge and content component formation (general theoretical understanding, subject level, learning materials level) have been defined and characterized. It is proved that quality of learning at every level is crucial for knowledge and content component formation and influences the structuring of the "readiness for professional activity" of specialists in information, library and archival affairs. It is shown that learning material should be studied comprehensively and systematically, that will ensure the understanding of the theoretical content of the subject area: information and documentation systems of institutions; technologies for information, archival and library resources management. The authors present the conclusions and prospects for further research of the problem.

Keywords: readiness for professional activity; information; library and archival affairs; knowledge; knowledge and content component of readiness; a specialist.

Постановка проблеми. Пріоритетним завданням закладів вищої освіти, що здійснюють професійної підготовку фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи є сформувати у суб'єкта освітньої діяльності готовність до виконання професійних

обов'язків, що полягають у здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи, характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування положень, методів

інформаційної, бібліотечної та архівної справи [1]. Формування готовності вимагає пошуку закладами вищої освіти такої стратегії професійної підготовки, яка буде ефективною і яка дозволить забезпечити підготовку фахівця, що буде здатним конкурувати в жорстких умовах ринку праці.

В контексті вирішення проблеми пошуку шляхів формування готовності до професійної діяльності майбутнього фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи вважаємо актуальним здійснити дослідження сутності готовності та дослідження її складових.

Аналіз основних досліджень і публікацій засвідчив, що проблему формування професійної готовності досліджували І. Бех, А. Богуш, Я. Болюбаш, Т. Гармаш, С. Гончаренко, І. Зязюн; до визначення структурних компонентів готовності у своїх працях зверталися В. Безрукова, В. Краевский, А. Кух, М. Холодна, А. Хуторский; способи розв'язання проблеми готовності до професійної діяльності фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи знайшли своє відображення у дослідженні О. Кухтяк.

Відтак **метою статті** є дослідження сутності готовності, визначення її структурних компонентів та дослідження формування знаннево-змістового компонента готовності до професійної діяльності майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до сучасних парадигмальних тенденцій поняття “готовність” слід розуміти у значенні: як готовність до виконання майбутніх професійних завдань і як наявність компетентностей, знань, умінь та навичок необхідних для виконання поставлених завдань. Відтак “готовності до професійної діяльності бакалавра інформаційної, бібліотечної та архівної справи визначається сукупністю сформованих компетентностей, що забезпечуються системою освоєних у процесі навчання знань, умінь, навичок, професійно значущих якостей, які суб’єкт навчання здатен проявити в результаті виконання професійних завдань, що засвідчать його готовність до функціонування у професійному середовищі” [11, 111 – 112].

Структурними компонентами готовності до професійної діяльності фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи пропонуємо вважати [11]:

- знаннево-змістову компоненту, що спрямовує підготовку фахівців на оволодіння системою необхідних для здійснення професійної діяльності теоретичних і практичних знань, а також формування у нього професійно значущих понять, уявлень, якостей;

- діяльнісно-операційну компоненту, яка забезпечує оволодіння майбутніми фахівцями методами та прийомами професійної діяльності, необхідними для досягнення її проміжних і кінцевих цілей. Найважливіша роль відводиться саме діяльнісно-операційному компоненту, оскільки він забезпечує оволодіння вміннями та навичками здійснення професійної діяльності;

- мотиваційно-цільову компоненту, що стимулює й закріплює стійке позитивне ставлення майбутніх фахівців до професійної діяльності передбачає формування особистісної мотиваційної налаштованості на таку діяльність, у якій відображаються потреби, інтереси, бажання удосконалити свої знання та вміння, прагнення до самореалізації та самовдосконалення.

В рамках нашого дослідження визначаємо необхідним більш ґрунтовно зупинитись на особливостях формування знаннево-змістового компонента готовності до професійної діяльності майбутнього фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Функціонально знаннево-змістовий компонент готовності до професійної діяльності закладає теоретичну підготовленість до діяльності, що полягає у наявності глибоких знань основ наук, відповідного рівня розвитку, знання вимог спеціальності до особистісних якостей і здібностей, володіння знаннями і методами постійного поповнення знань [8].

За визначенням Т.А. Гармаш знаннево-змістовий компонент готовності окреслює як науково-теоретичну діяльність, яка охоплює: теоретичні фахові знання, знання в галузі науково-дослідної діяльності, знання методик та технологій [5, 7].

На думку А.М. Кух, знання, це набір фактів, потрібних для виконання роботи. Знання є інтелектуальним контекстом, в якому працює людина [10].

Знання як компонент професійної готовності на думку М.А. Холодної це особливий тип організації предметно-специфічних знань, що дозволяють приймати ефективні рішення у відповідній галузі професійної діяльності і повинні відповідати таким вимогам як: різноманітність, структурованість, гнучкість, оперативність, доступність; здатність до застосування знань у нових ситуаціях; категоріальний характер знань; володіння не тільки декларативними, але й процедурними та конструктивними знаннями; рефлексією, тобто знання про широту і глибину своїх знань [12].

Накопичення певної бази знань передбачає оволодіння конкретним навчально-інформаційним матеріалом: фактами, термінологією, символами,

ЗНАННЕВО-ЗМІСТОВА КОМПОНЕНТА ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦЯ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

іменами, назвами, поняттями (загальними, частковими, конкретними), зв'язками та залежностями, що існують між ними і знаходять відображення в правилах, законах, закономірностях. До знань належать також уявлення про сфери та способи застосування набутих знань; володіння методами їх використання; розуміння місця кожної частки знань в загальній системі наукового уявлення [6].

В професійній підготовці фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи знаннево-змістовий компонент готовності забезпечується вивченням теоретичного змісту комплексу дисциплін, що становлять ядро фаху спеціальності. Вивчення цих дисциплін повинне в кінцевому результаті забезпечити оволодіння суб'єктом освітньої діяльності необхідного обсягу змісту освіти, тобто оволодіти теоретичним змістом предметної області інформаційних та документних систем установ; технологіями управління інформаційними, архівними та бібліотечними ресурсами.

Освоєння знаннево-змістового компоненту відбувається в межах трьох рівнів: 1) рівень загального теоретичного уявлення; 2) рівень навчального предмета; 3) рівень навчального матеріалу [9].

Так, на рівні загального теоретичного уявлення формуються теоретичні уявлення про зміст освіти. Цей рівень, як і кожен наступний, виступає у вигляді уявлення про склад (компоненти), структуру (зв'язки між компонентами) й функції уже сформованого соціального досвіду [9]. На цьому рівні закладаються кінцеві цілі освіти та визначається сукупність компонентів (дисциплін) системи професійної підготовки, які повинні забезпечити необхідні для опанування фаху знання. Рівень загально теоретичного уявлення є певною інтегративною цілісністю, що відтворює зміст професійної діяльності цілісно. Головними ознаками цілісного, інтегративного знання виступають: інтегративна якість даного знання, відмінне від властивостей і якостей утворюють його вихідних знань; інтегративного знання і всього знання в цілому як системного утворення; доцільність знання, його спрямованість до досягнення мети через суб'єкта – носія інтегративного знання [2]. Формується цей рівень інтеграцією теоретичного і практичного компонентів як загальної так і професійної складових фахової підготовки фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи, саме на цьому рівні залучається необхідний обсяг теоретичних знань та практичних вмінь, який відображає узагальнено повний обсяг змісту

професійної підготовки. З набуттям цього рівня знань студент опановує компетентності, необхідні для виконання професійних обов'язків.

Так, на рівні загальнотеоретичного уявлення знаннево-змістовий компонент професійної готовності фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи повинен спрямовуватися на забезпечення знання та розуміння "теоретичного змісту предметної області, що полягає в отриманні знань про інформаційні та документні системи установ; технології управління інформаційними, архівними та бібліотечними ресурсами, а також методи, методики і технології інформаційної, бібліотечної та архівної діяльності; методи та технології формування та організації використання інформаційних, бібліотечних та архівних ресурсів, керування документаційними процесами, аналітико-синтетичної обробки документів, опрацювання інформації, комплексного аналізу діяльності документно-інформаційної установи" [1, 5]. Власне таке загальнотеоретичне уявлення про майбутнього фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи є закладене в Стандарті [1].

Рівень навчального предмета є визначеною системою знань, яку необхідно освоїти майбутньому фахівцеві в межах вивчення дисципліни, саме на цьому рівні формується уже знання про вид та зміст професійної діяльності, його контекст та особливості.

На рівні навчальних предметів, формування знаннево-змістового компонента готовності до професійної діяльності майбутнього фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи повинна охоплювати оволодіння комплексом знань, що репрезентуються безпосередньо у видах діяльності що полягають у використанні наукоємних технологій обробки інформації, орієнтованістю інформаційної діяльності на виробництво персоналізованих інформаційних продуктів та послуг, розширення асортименту електронної інформаційної продукції, запровадженням нових видів інформаційних послуг комплексного змісту, що вимагають застосування інформаційно-аналітичних методів досліджень, з необхідністю формування готовності суб'єкта навчання до аналізу, синтезу та згортання інформації; з інформаційно-комунікаційною діяльністю, здійснення електронного документного супроводу, створення інформаційних ресурсів та продуктів відповідно до запитів користувача; забезпечення захисту конфіденційної інформації, з умінням вирішувати проблеми оперативного і повноцінного доступу до інформації, оптимізувати та забезпечувати

формування, зберігання, захист та використання документальних ресурсів [11]. Адже, як зазначає Т. Гармаш, кожен структурний елемент професійної готовності особистості “потрібно формувати відповідно до конкретного виду діяльності, враховуючи загальні, універсальні для будь-якої професійної діяльності компоненти та специфічні професійні компоненти готовності, які властиві саме для певного виду діяльності” [5, 6]. Кожен навчальний предмет у професійній підготовці має цільове призначення і обумовлюється відповідністю змісту до фахової підготовки майбутнього фахівця “за критерієм науковості, що вимагає правильного відображення об’єктивної дійсності, сутності явищ, закономірностей, точного визначення і вживання основних понять і категорій, оптимальної організації процесу повідомлення і засвоєння змісту (відбір, обсяг, розташування навчального матеріалу)” [3, 56].

На рівні навчального матеріалу освоюються сегменти змісту навчальної дисципліни розділ, параграф. Через опанування змістом навчального матеріалу освоюються елементи, що репрезентуються: науковими фактами, що є вірогідною та об’єктивною інформацією актуальною для сфери професійної діяльності майбутнього фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи; поняттями, як узагальненого знання про властивості об’єкта чи процесу, що має місце у професійній сфері; термінами, що є словами або словосполученнями, якими окреслено поняття професійної галузі; класифікаціями – групування предметів за спільними ознаками з утворенням системи класів цієї сукупності; алгоритмами діяльності – послідовність чітко визначених дій, що призводять до вирішення певного професійного завдання; технологіями як сукупності методів, процесів, робіт і операцій, яких слід дотримуватись виконуючи професійні завдання.

Відтак, знаннево-змістовий компонент готовності до професійної діяльності фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи виникає як інтегральний прояв сформованої складно організованої системи знань, що забезпечується “...упорядкованістю внутрішніх структур, погодженістю основних компонентів” [5, 4].

Для формування знаннево-змістового компонента професійної готовності фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи важливо, щоб опанування знаннями відбувалося якісно на кожному із рівнів, а це означає, що в педагогічному процесі потрібно забезпечити

освоєння професійно необхідних знань суб’єктом освітньої діяльності: впорядковано; цілісно; усвідомлено.

Для досягнення поставлених цілей у професійній підготовці майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи вважаємо, що на кожному з рівнів освоєння навчального матеріалу навчально-пізнавальна діяльність студента повинна чітко спрямовуватися на вивчення елементів, які є професійно необхідними для формування знаннево-змістового компонента готовності до професійної діяльності.

Задля цього, на рівні освоєння навчального матеріалу, передбачений для вивчення значущий навчальний матеріал повинен бути ретельно відібраний, в певний спосіб актуалізований, щоб сформувати розуміння його призначення в змісті професійної діяльності.

На рівні навчального предмета якість засвоєння навчального матеріалу є контекстним, адже кожен елемент, формує зміст певної діяльності і вибудовуючи цілісні знання про компонент (навчальну дисципліну) її місце в системі професійної підготовки. Якісне вивчення змісту навчального предмета дозволяє досягнути певного теоретичного рівня, де кожен елемент є синтезований, або набутий в процесі навчально-пізнавальної діяльності уже як системне знання [7].

На цьому рівні доцільно теоретичний матеріал чітко розподіляти: теоретичний матеріал, який повинен бути освоєний та відтворений суб’єктом освітньої діяльності, адже є професійно необхідним; теоретичний матеріал, який суб’єкт освітньої діяльності повинен освоїти, щоб застосувати в практичній діяльності, без якого не можливе виконання професійних обов’язків.

На рівні загального теоретичного уявлення формуються цілісні системні та усвідомленні теоретичні уявлення про зміст професійної освіти. За умови якісного опанування знаннями на цьому рівні у суб’єкта освітньої діяльності забезпечується процес формування професійного мислення, свідоме використання знань, розуміння необхідності їх постійного удосконалення для самоствердження особистості як професіонала. Це рівень, що позиціонує сформованість усіх категорій знання: знання-опис (опис універсальних та актуальних знань у визначеному контексті), знання-пояснення (знання, що дозволяють вийти на теоретичний рівень), синтезоване, або системне знання (дозволяє синтезувати знання для їх поєднання в ціле), знання-прогноз (передусім знання-інтервенції), знання-інтервенція (припускає активне втручання у процес для отримання

позитивного результату), знання з контролю (дозволяє управляти процесом пізнання) [7].

Окреслені категорії знання забезпечуються системою рівневих індикаторів і системою описів навчальних дисциплін за типами та призначенням в професійній підготовці. Серед них основні і спеціалізовані, що спрямовуються на набуття, розширення і поглиблення знань, а саме: підтримуючі – що забезпечують опанування методами професійної діяльності, організаційні і комунікаційні – як ті, що спрямовуються на самонавчання та самоорганізацію, а переносні – як такі, що забезпечують перенесення знань на практику. Загальна тенденція розподілу дисциплін така: чим вищий рівень, тим більше дисциплін, що поглиблюють знання і встановлюють зв'язок між теорією та практикою [4, 158 – 159].

Узагальнюючи проведені нами дослідження ми можемо стверджувати, що формування знаннево-змістового компонента готовності до професійної діяльності майбутнього фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи відбувається в межах трьох рівнів: рівня загальної теоретичної уявлення, рівня навчального предмета та рівня навчального матеріалу. При цьому, визначальним для формування знаннево-змістового компонента професійної готовності є якість опанування суб'єктом освітньої діяльності конкретним обсягом знань, на кожному з рівнів, а це означає, що на кожному з рівнів матеріал передбачений для вивчення повинен бути освоєний цілісно, системно та в повному обсязі, що дозволить забезпечити майбутнім фахівцем інформаційної, бібліотечної та архівної справи знання та розуміння теоретичного змісту предметної області: інформаційні та документні системи установ; технології управління інформаційними, архівними та бібліотечними ресурсами.

Перспективи подальших досліджень передбачають пошуки форм, методів та засобів організації процесу формування знаннево-змістового компонента готовності майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

ЛІТЕРАТУРА

1. 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа” (бакалавр) : стандарт вищої освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/029-informatsiy-na-bibliotech-na-ta-arkhiv-na-sprava-bakalavr.pdf>

2. Безрукова В.С. Интеграционные процессы в педагогической теории и практике. Екатеринбург, 2004. 152 с.

3. Білогур В.С. Загальнопедагогічна підготовка майбутнього вчителя фізичної культури у період педагогічної практики. *Гуманітарний вісник ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”*. Київ, 2013. Вип. 31, дод. 1, т. 8 (50): Тематичний випуск “Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. С. 52–59.

4. Вища освіта України і Болонський процес : навчальний посібник / М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І. І. Бабин; ред. В. Г. Кремінь. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2004. 384 с.

5. Гармаш Т. А. Готовність до професійної діяльності як передумова ефективної управлінської діяльності майбутнього фахівця із логістики. *Науковий огляд*. 2017. № 4 (36). С. 1–10.

6. Гончаренко, С. У. Український педагогічний словник. Київ, 1997. 376 с.

7. Грейсон Д.К., О’Делл К. Американский менеджмент на пороге XXI века; пер. с англ. Москва, 1991. 319 с.

8. Мороз О. Г., Сластьонін В. О., Філіпченко Н. І. Підготовка майбутнього вчителя: зміст та організація : навч. посіб. Київ, 1997. 168 с.

9. Краевский В. В., Хуторской А. В. Основы обучения. Дидактика и методика: учебн. Посobie для студентов высших учебных заведений. Издательский центр “Академия”, 2007. 352 с.

10. Кух А. М. Професійні компетенції учителя фізики та процес їх формування // Збірник наукових праць Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна / редкол. П. С. Атаманчук (голова, наук. ред.) та ін. Кам’янець-Подільський, 2010. Вип. 16: *Формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах євроінтеграції*. С. 206–208.

11. Кухтяк О. Я. Особливості навчально-методичного забезпечення професійної підготовки бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи: дис. ...канд. пед. наук: 13.00.04. Львів, 2019. 257 с.

12. Холодная, М. А. Психология интеллекта. Парадоксы исследования. Москва. СПб.: Питер, 2002. 384 с.

REFERENCES

1. 029 “Informacijna, bibliotечna ta arkhivna sprava” (bakalavr): standart vyshhoji osvity Ukrajinjy (2018). [Information, Library and Archival Affairs (Bachelor): the standard of higher education of

Ukraine]. Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/029-informatsiyna-bibliotechna-ta-arkhivna-sprava-bakalavr.pdf> [in Ukrainian].

2. Bezrukova, V.S. (2004). *Integratsionnyie processy v pedagogicheskoy teorii i praktike* [Integration processes in pedagogical practice]. Yekaterinbourgh, 152 p. [in Russian].

3. Biloghur, V. Je. (2013). Zagalnopedagogichna pidgotovka majbutnjogho vchytelja fizychnoji kuljturny u period pedagogichnoji praktyky [General pedagogical training of future Physical Training teacher in the period of pedagogical internship]. *Humanitarian Bulletin "Pereyaslav-Khmelnyskiy State Pedagogical University named after Hryhoriy Skovoroda"*. Kyiv, 2013. Issue 31, add. 1, vol. 8 (50): Thematic issue "Higher education in the context of integration into the European educational space". pp. 52–59. [in Ukrainian].

4. Stepko, M. F., Boljubash, Ja. Ja., Shynkaruk, V. D., Ghrubinko, V. V. & Babyn I. I.; V. Gh. Kremin (Ed.). (2004). *Vyshha osvita Ukrainy i Bolonskij proces: navchalnyj posibnyk* [Higher education of Ukraine and Bolonia process]. Ternopil, 384 p. [in Ukrainian].

5. Gharmash, T. A. (2017). Ghotovnist do profesijnoi dijalnosti yak peredumova efektyvnoji upravlinskoji dijalnosti majbutnjogho fakhivcya iz loghistryky [Readiness for professional activity as a prerequisite for effective managerial activity of future specialist in logistics]. *Scientific revive*. Issue 4 (36), pp. 1–10. [in Ukrainian].

6. Honcharenko, S. U. (1997). *Ukrainskij*

pedagogichnyj slovnyk [Ukrainian Pedagogical Dictionary]. Kyiv, 376 p. [in Ukrainian].

7. Grayson, D. K. (1991). *Amerykanskyj menedzhment na poroghe XXI veka* [American management on the threshold of the XXI century]. Moscow, 319 p. [in Russian].

8. Moroz, O. G., Slastjonin, V. O. & Filipchenko, N. I. (1997). *Pidgotovka majbutnjogho vchytelja: zmist ta orghanizacija* [The training of future teacher: essence and organisation]. Kyiv, 168 p. [in Ukrainian].

9. Kraevskij, V. V. & Khutorskoj, A. V. (2007). *Osnovy obuchenija. Dydaktika i metodika* [Basics of learning. Didactics and methodology: educational. A manual for students of higher educational institution]. Moscow, 352 p. [in Russian].

10. Kukh, A. M. (2010). Profesijni kompetenciji uchytelja fizyky ta proces jikh formuvannja [Professional competences and the process of their formation]. *A collection of scientific works of Kamyanets-Podilskiy National University named after Ivan Ohiyenko. The series is pedagogical*, pp. 206–208. [in Ukrainian].

11. Kukhtjak O. Ja. (2019). *Osoblyvosti navchalno-metodychnogho zabezpechennja profesijnoji pidgotovky bakalavriv informacijnoji, bibliotechnoji ta arkhivnoji spravy* [Features of Methodological Support for Professional Training of the Bachelors of Information, Library and Archival Affairs]. *Candidate's thesis*. Lviv, 257 p. [in Ukrainian].

12. Kholodnaja, M. A. (2002). *Psykhologhija intelekta. Paradoksy issledovanija* [Psychology of intelligence. Paradoxes of research]. Moscow SPb: Piter, 384 p. [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 14.05.2019

"Ставтеся до майбутнього так, ніби воно вже тут".

*Ларрі Еллісон
американський підприємець*

"Розумна людина завжди повинна пам'ятати про те, що, будучи нащадком минулого, вона, одночасно, є батьком майбутнього".

*Герберт Спенсер
англійський філософ і соціолог*

"Ніяка зовнішня краса не може бути повною, якщо її не освітлює краса внутрішня".

*Віктор-Марі Гюго
французький письменник, драматург, поет*

